

Student Affairs Administration Guidelines in Schools Under Chachoengsao Primary Educational Service Area Office 1

Anyamanee Thongpa^{1*} Sansern Hunsan² and Kanporn Aiempaya²

¹ Master student, Master of Education program in Educational Administration, Rajabhat Rajanagarindra University, Thailand

² Lecturer in Educational Administration program, Rajabhat Rajanagarindra University, Thailand

* Corresponding author. E-mail: Anyamanee1003@gmail.com

ABSTRACT

This article aimed: (1) to study the level of student affairs administration in schools under Chachoengsao Primary Educational Service Area Office 1, and (2) to study the guidelines for student affairs administration in schools under Chachoengsao Primary Educational Service Area Office 1, using mixed-methods research. The sample was 308 teachers and 8 key informants, selected purposively. The research instruments were questionnaires about the level of student affairs administration in schools under Chachoengsao Primary Educational Service Area Office 1 and focus group discussion questions. Basic statistics for data analysis included frequency, mean, standard deviation, and data obtained from expert comments were analyzed using content analysis. The result of the study found that: 1) The level of student affairs administration in schools under Chachoengsao Primary Educational Service Area Office 1 was at a high level overall. 2) Guidelines for student affairs administration in schools under Chachoengsao Primary Educational Service Area Office 1 are as follows: For student services and welfare, there should be planning, with the creation of manuals, calendars, and collaborative networks. For the student support system, individual tracking plans and data screening should be implemented. For student discipline, clear rules should be established, moral values promoted, and cooperation in resolving issues should be maintained. For student activities, planning should address student needs, with continuous evaluation.

Keywords: Guidelines, Student Affairs Administration, Schools

แนวทางการบริหารกิจการนักเรียนในสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1

อัญมณี ทองผา^{1*} สรรเสริญ หุ่นแสน² และ กัญกร เอี่ยมพญา²

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ประเทศไทย

² อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ประเทศไทย

* Corresponding author. E-mail: Anyamanee1003@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาระดับการบริหารกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 และ (2) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 โดยใช้การวิจัยแบบผสมวิธี กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยครูผู้สอนเชิงปริมาณ จำนวน 308 คน และผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัยเชิงคุณภาพ จำนวน 8 คน ด้วยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการบริหารกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 และข้อคำถามการสนทนากลุ่ม สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำข้อมูลที่ได้จากการวิพากษ์ของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการบริหารกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) แนวทางการบริหารกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 พบว่า ด้านการบริการและสวัสดิการนักเรียน ควรมีการวางแผนจัดทำคู่มือ ปฏิทิน และสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ควรมีการวางแผนติดตามรายบุคคล และคัดกรองข้อมูล ด้านวินัยนักเรียน ควรมีการกำหนดกฎระเบียบชัดเจน ส่งเสริมคุณธรรม และประสานงานแก้ไขปัญหา และด้านกิจกรรมนักเรียน ควรมีการวางแผนกิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ: แนวทาง, การบริหารกิจการนักเรียน, สถานศึกษา

© 2024 JSSP: Journal of Social Science Panyapat

บทนำ

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาการศึกษา การศึกษาถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน พัฒนาคนให้มีคุณภาพการจัดการศึกษาต้องเป็นไปตามความถนัด ความสนใจของผู้เรียน และเป็นการเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต การพัฒนาศักยภาพของคนไทยให้มีทักษะ ความรู้ ความสามารถ และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข การพัฒนาประเทศ อันจะนำไปสู่เสถียรภาพและความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ ตามเจตนารมณ์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 เป็นที่มาในการกำหนดเป้าหมาย ทิศทางของการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน ให้คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาได้อย่างเสมอภาค พัฒนาการบริหารจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ พัฒนาด้านสมรรถนะในการทำงานที่สอดคล้องกับตลาดงาน และการพัฒนาของประเทศ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562) การศึกษาได้พัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยอย่างต่อเนื่อง โดยการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะเกิดขึ้นได้ บุคคลจำเป็นต้องได้รับการศึกษาที่พัฒนาความรู้ ความเข้าใจ ทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา คุณธรรม และจริยธรรม เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงนั้นๆ โรงเรียนในฐานะหน่วยงานจัดการศึกษา มีผู้บริหารเป็นผู้นำในการวางแผน ร่วมมือกับครู บุคลากรทางการศึกษา และชุมชนในท้องถิ่น เพื่อพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ การบริหารจัดการกิจการนักเรียนจึงเป็น

ส่วนสำคัญของการบริหารสถานศึกษา ที่ต้องสนับสนุน ส่งเสริม และแก้ไขปัญหาต่างๆ ของนักเรียน เพื่อให้พวกเขามีคุณภาพชีวิตที่ดี (ชัยเดช อารีศิริไพศาล, 2562)

บริหารกิจการนักเรียนในสถานศึกษาเป็นภารกิจสำคัญของสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการวางระบบการดูแลช่วยเหลือให้นักเรียนให้มีความชัดเจนและมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล เข้าใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน มีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศที่ครอบคลุมและเป็นปัจจุบัน เพื่อให้ครูสามารถเข้าใจและ พัฒนาผู้เรียนได้อย่างเต็มที่ ผ่านกระบวนการวางแผนและการบริหารจัดการที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ มีการจัดกิจกรรม ที่มุ่งเสริมสร้างคุณลักษณะของผู้เรียนให้สอดคล้องกับบริบท สังคม สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ มีการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และระเบียบวินัยให้แก่ผู้เรียน รวมถึงปลูกฝังความเป็นไทยและความจงรักภักดี ต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน กิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้ ระบบประชาธิปไตยในโรงเรียน ตลอดจนสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์แก่นักเรียน เช่น จิตอาสา ความพอเพียงและ สามารถดำรงชีวิตด้วยความรู้และคุณธรรม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562)

ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการสำรวจข้อมูลเบื้องต้น (Pilot study) โดยใช้แบบสอบถามปลายเปิด สอบถามผู้บริหาร สถานศึกษาและครู จำนวน 50 คน และผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำนวน 15 คน ผลการสำรวจข้อมูลเบื้องต้น พบปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการ บริหารกิจการนักเรียน ได้แก่ 1) ปัญหาด้านการวางแผนการบริหาร พบว่า ผู้บริหารและครูบางส่วนไม่ให้ความสำคัญกับงาน กิจการนักเรียน บุคลากรที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียนมีจำนวนน้อย ไม่มีการวางแผนการบริหารกิจการนักเรียน การวางแผนด้านการดำเนินงานกิจการนักเรียนยังไม่เป็นระบบส่งผลให้ไม่สามารถดูแลนักเรียนได้ทั่วถึง 2) ปัญหาการขาด แคลนงบประมาณสนับสนุนและการดำเนินงานกิจการนักเรียน พบว่า งบประมาณที่ใช้ในการจัดกิจกรรมไม่เพียงพอในการ จัดกิจกรรมนักเรียน บุคลากรที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียนขาดความรู้ ความสามารถในการดำเนินงานบริหาร กิจการนักเรียน และ 3) ปัญหาด้านความร่วมมือกับชุมชน พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชนไม่ได้ เข้ามามีส่วนร่วมใน การวางแผนการบริหารกิจการนักเรียน ไม่มีการแลกเปลี่ยนความเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักเรียน ชุมชนไม่ได้มีส่วน ร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน

จากสภาพปัญหาและความสำคัญที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาแนวทางการบริหารกิจการนักเรียนใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 เพื่อใช้เป็นแนวทางให้ผู้บริหารสถานศึกษา หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง นำไปพัฒนาและส่งเสริมในเรื่องการบริหารงานกิจการนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จันทบุรี เขต 1
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จันทบุรี เขต 1

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1.1 ประชากร ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 137 แห่ง จำนวนทั้งสิ้น 1,546 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1, 2567)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 137 แห่ง โดยกำหนดขนาดตัวอย่างจากตารางของเครจซี่ และ มอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ได้ ขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็นครู จำนวน 308 คน

1.3 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้บริหารการศึกษา จำนวน 2 คน คีษานีเทศก์ จำนวน 1 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน และหัวหน้างานบริหารงานทั่วไปในสถานศึกษา จำนวน 2 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 เลือกแบบเจาะจง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 การวิจัยเชิงปริมาณ แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) ประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการแนวทางการบริหารกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับของลิเคิร์ท (Likert, 1967) มีรายละเอียด ดังนี้

5 หมายถึง การบริหารกิจการนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง การบริหารกิจการนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง การบริหารกิจการนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง การบริหารกิจการนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง การบริหารกิจการนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้ข้อคำถามสำหรับการสนทนากลุ่ม มีลักษณะเป็นข้อคำถามปลายเปิด ประกอบไปด้วยข้อคำถามที่เกี่ยวข้องกับปัญหา และสภาพการดำเนินงานการบริหารกิจการนักเรียน แนวทางการบริหารกิจการนักเรียนในสถานศึกษา

3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

3.1 ศึกษา ค้นคว้าเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการบริหารกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 รวบรวมข้อมูลมาใช้เป็นกรอบหรือเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3.2 สร้างแบบสอบถามและข้อคำถามการสนทนากลุ่มให้ครอบคลุมจุดมุ่งหมายของการวิจัยและตัวแปรทุกตัวตามกรอบแนวคิดและขอบเขตของการวิจัย

3.3 เสนอแบบสอบถามฉบับร่างและข้อคำถามการสนทนากลุ่มฉบับร่างต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมด้านเนื้อหาที่ต้องการวัด

3.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว และข้อคำถามการสนทนากลุ่มที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยใช้วิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (IOC: index of item objective congruence) แล้วเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปปรับปรุงข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

3.5 นำแบบสอบถามที่ตรวจสอบแก้ไขแล้วตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้วจึงนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try-out) กับบุคคลที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient method) ของครอนบาค (Cronbach, 1990) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ .98

3.6 นำแบบสอบถามที่หาค่าความเที่ยงตรงและค่าความเชื่อมั่นแล้ว ไปดำเนินการเก็บข้อมูลกับครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการ 2 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการแจกแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง และเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 308 คน โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

4.1 ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 1 เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

4.2 ส่งแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างทางระบบออนไลน์ เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามจัดส่งแบบสอบถามที่ ตอบ แล้วส่งคืนให้ผู้วิจัยทางระบบออนไลน์เช่นเดียวกัน

4.3 รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ส่งแบบสอบถามโดยระบบออนไลน์ และติดตามในส่วนของการตอบแบบสอบถามที่ยังไม่ได้รับคืน

ตอนที่ 2 ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 1 โดยการสนทนากลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญเป็นรายบุคคลด้วยการสัมภาษณ์แบบเผชิญหน้า วันที่ 20 สิงหาคม พ.ศ. 2567

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์และนำมาดำเนินการวิเคราะห์ ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

5.1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติค่าความถี่ (Frequency) และ ค่าร้อยละ (Percentage)

5.2 วิเคราะห์ข้อมูลแนวทางการบริหารจัดการนักเรียนในสถานศึกษา โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ซึ่งแปลความหมายค่าเฉลี่ยที่ได้ตามเกณฑ์การประเมินตามแนวคิดของ ชูศรี วงศ์รัตน์ (2564) ดังนี้

4.51–5.00 หมายถึง การบริหารจัดการนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

3.51–4.50 หมายถึง การบริหารจัดการนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

2.51–3.50 หมายถึง การบริหารจัดการนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

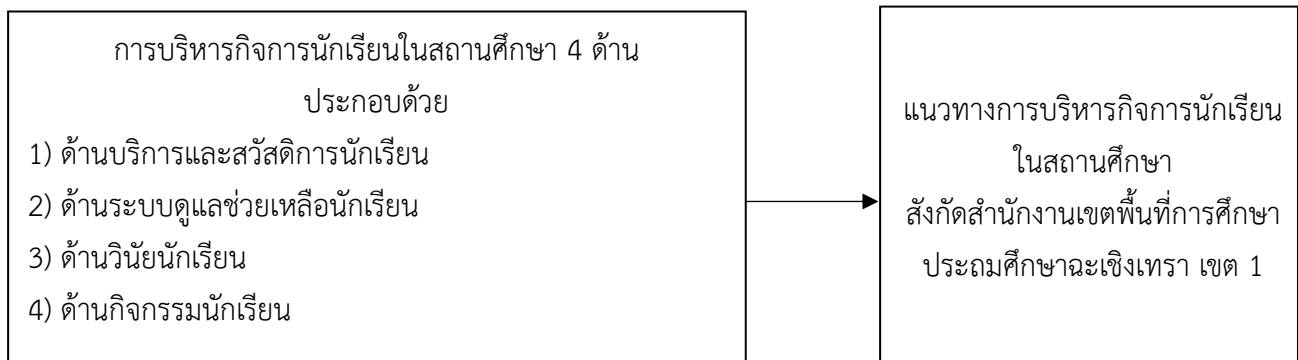
1.51–2.50 หมายถึง การบริหารจัดการนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย

1.00–1.50 หมายถึง การบริหารจัดการนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.3 ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการ นักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 1 โดยการนำข้อมูลที่ได้จาก การสนทนากลุ่มของผู้ทรงคุณวุฒิมาวิเคราะห์ด้วยวิธีจำแนกประเภทข้อมูล (typological analysis) จากนั้นใช้การวิเคราะห์ คำหลัก (domain analysis) แล้วนำข้อมูลดังกล่าวมาพิจารณาประเด็นหลัก แล้วแบ่งเป็นประเด็นย่อยอีกครั้ง และสร้าง ข้อสรุปแบบอุปนัย (analytic induction) เพื่อสรุปข้อมูลเพื่อนำมาเชื่อมโยงกับข้อมูลที่ได้จากการศึกษาและนำเสนอ ในรูปแบบความเรียง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้กรอบแนวคิดที่ได้จากการสังเคราะห์ขอบข่ายการบริหารกิจการนักเรียน ตามแนวคิดของนักวิชาการหลายท่าน เพื่อประสานแนวคิดและทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยได้สรุปเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย พบว่า

1. ผลการศึกษาระดับการบริหารกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า

ระดับการบริหารกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ทั้ง 4 ด้าน มีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = .27) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยเรียงจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านที่ 2 ด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = .47) รองลงมา คือ ด้านที่ 4 ด้านกิจกรรมนักเรียน ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = .46) ด้านที่ 1 ด้านบริการและสวัสดิการนักเรียน ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = .42) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสุดท้าย ได้แก่ ด้านที่ 3 ด้านวินัยนักเรียน ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = .51)

2. แนวทางการบริหารกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า

1) ด้านบริการและสวัสดิการนักเรียน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการประชุมชี้แจงร่วมกับครู มีการวางแผนร่วมกัน มีการจัดทำแผนในการดำเนินงาน มีการกำหนดปฏิทินการดำเนินงาน มีการดำเนินงานตามปฏิทินที่วางแผนไว้ มีการจัดทำคู่มือการดำเนินงานการบริการและสวัสดิการนักเรียน มีการจัดทำแผนเผชิญเหตุสถานศึกษา มีการซักซ้อม การเผชิญเหตุภายในสถานศึกษา ดำเนินการคัดกรองเพื่อช่วยเหลือนักเรียน มีการจัดบริการด้านอนามัยนักเรียน มีการทำประกันอุบัติเหตุให้นักเรียน มีการตรวจสอบสุขภาพนักเรียนประจำปี มีการประสานงานกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลในการให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพให้กับครูและนักเรียน จัดอบรมบรรเทาสาธารณภัย จัดบริการแนะแนวในสถานศึกษา มีการให้ข้อมูลการศึกษาต่อกับนักเรียน มีการจัดบริการห้องสมุด มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ มีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอทุนพิเศษ มีการจัดสรรกองทุนปันสุขเพื่อช่วยเหลือนักเรียน และมีการจัดสรรทุนจากหน่วยงานต่าง ๆ ให้นักเรียนอย่างทั่วถึง

2) ด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการร่วมประชุม ทำความเข้าใจ และวางแผนการดำเนินงานร่วมกับคณะครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีการเยี่ยมบ้านนักเรียนครบทุกคน ภาคเรียนละ 1 ครั้ง มีการคัดกรองนักเรียน มีการจำแนกกลุ่มของนักเรียน แบ่งนักเรียนกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา มีการคัดกรองนักเรียนยากจน มีการนำข้อมูลนักเรียนเข้าสู่ระบบจัดเก็บข้อมูลนักเรียนรายบุคคล มีการจัดทำข้อมูลให้ชัดเจนและนำไปใช้ในการช่วยเหลือนักเรียน มีการจัดลำดับความต้องการความช่วยเหลือของนักเรียน มีระบบในการกำกับ ติดตาม และดูแลนักเรียน มีการป้องกัน แก้ไขปัญหา พัฒนาและส่งเสริมนักเรียน มีการดูแลช่วยเหลือ

นักเรียนด้านการศึกษา มีการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านวิชาการ มีการส่งต่อนักเรียนกลุ่มที่มีปัญหา มีการสร้างเครือข่ายในการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่นอกเหนือจากที่โรงเรียนสามารถทำได้ มีการสร้างเครือข่ายครูที่ทำหน้าที่นักจิตวิทยาประจำสถานศึกษา มีการจัดอบรมให้ความรู้เรื่องการให้คำปรึกษากับครูและมีการส่งเสริมในการประกวดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับเขตพื้นที่

3) ด้านวินัยนักเรียน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสนใจกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มีการวางระบบการดำเนินงานร่วมกัน มีการวางนโยบายที่ชัดเจน มีการกำหนดคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน มีการกำหนดระเบียบร่วมกันและจัดทำคู่มือเกี่ยวกับระเบียบวินัย กฎ ระเบียบสถานศึกษา มีการประชุมชี้แจงผู้ปกครองเรื่องการกำหนดระเบียบวินัยนักเรียน มีการสร้างความตระหนักเรื่องระเบียบวินัยกับครูและนักเรียน มีการสำรวจนักเรียนที่มีภาวะเสี่ยง มีการจัดโครงการอบรมเสริมสร้างภูมิคุ้มกัน ป้องกันภัยจากยาเสพติดและภัยคุกคามทุกรูปแบบ มีการจัดกิจกรรมพัฒนาและปลูกฝังระเบียบวินัย มีการใช้ระบบสถานศึกษาในการขับเคลื่อนระเบียบวินัย มีการกำหนดกำหนดพื้นที่ดูแลให้นักเรียนรักษาความสะอาด มีการจัดครูเป็นผู้ควบคุมวินัยและการทำงานของนักเรียน มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริม ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน มีการจัดกิจกรรมอบรมและเข้าร่วมการประกวดกิจกรรมลูกเสือ มีการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกเพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาวินัยนักเรียน

4) ด้านกิจกรรมนักเรียน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการประชุมวางแผนร่วมกับครู ผู้ปกครอง นักเรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีการกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายของกิจกรรม มีการจัดทำคู่มือการจัดกิจกรรมนักเรียนในสถานศึกษา มีการดำเนินงานที่เป็นระบบ มีการจัดกิจกรรมที่ตอบสนองต่อความสนใจ และความต้องการของนักเรียนอย่างหลากหลาย มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียน มีความสุข ความรู้ ความสามารถ มีการจัดกิจกรรมที่แสดงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ มีการจัดกิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ มีการจัดกิจกรรมเสริมอาชีพ มีการเชิญวิทยากรท้องถิ่นมาให้ความรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับนักเรียน มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย โดยมีการเลือกตั้งสถานศึกษา มีการสร้างความเข้มแข็งของสถานศึกษา และต่อยอดส่งเข้าประกวดในงานศิลปหัตถกรรม มีการส่งเสริมวงดนตรีในสถานศึกษา มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีการจัดกิจกรรมสอนธรรมศึกษาหรืออิสลามศึกษา มีการส่งเสริมให้นักเรียนได้รับรางวัลจากการเข้าร่วมกิจกรรม มีการประชาสัมพันธ์ที่หลากหลาย มีการวัดผล ประเมินผล และสรุปผลกิจกรรม นำข้อปรับปรุงมาใช้ในการจัดกิจกรรมปีถัดไป

อภิปรายผล

ระดับการบริหารกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ภาพรวมพบว่า การบริหารกิจการนักเรียนในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีบริการและสวัสดิการนักเรียนภายในโรงเรียน มีการให้บริการด้านการแนะแนว มีการติดตาม ดูแล และช่วยเหลือนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ มีการจัดสภาพสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยภายในโรงเรียน มีการดูแลเรื่องระเบียบวินัยของนักเรียน และการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้กับนักเรียน โดยผู้บริหารสถานศึกษามีการวางนโยบายให้สอดคล้องกับบริบทของชุมชน และชี้แจงให้ครูและผู้ปกครองเข้าใจบทบาทหน้าที่ในการจัดการกิจการนักเรียน มีการกำหนดโครงสร้างการบริหารที่ชัดเจน สรรหาบุคลากรตามความสามารถ พร้อมทั้งมอบหมายภารกิจและอำนาจในการตัดสินใจ รวมทั้งมีการกำกับ ติดตาม และสนับสนุนการทำงานอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับแนวคิดของ ชัยเดช อารีศิริไพศาล (2562) ที่กล่าวว่า ในการบริหารกิจการนักเรียนนั้นผู้บริหารควรมีการจัดทำนโยบายสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทความต้องการของท้องถิ่นชุมชนของสถานศึกษา และต้องชี้แจงทำความเข้าใจกับครู ผู้ปกครองในการดำเนินการบริหารกิจการนักเรียน และแต่งตั้งคณะกรรมการคณะครูที่ต้องรับผิดชอบในการปกครอง ดูแลช่วยเหลือในงานกิจการนักเรียนพร้อมกำหนดแผนงานให้เป็นไปตามเป้าหมาย และโครงการที่กำหนดไว้ให้มีประสิทธิภาพทุกด้าน การให้บริการการบริหารสถานศึกษา การจัดสภาพสิ่งแวดล้อมภายในสถานศึกษา การประชาสัมพันธ์ เฉพาะอย่างยิ่งด้านกิจกรรมนักเรียน ซึ่งเป็นภารกิจสำคัญที่ผู้บริหารจะต้องรับผิดชอบด้วยการส่งเสริมการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้กับนักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้รับความรู้เพิ่มขึ้น และเสริมสร้างประสบการณ์แปลกใหม่ที่เป็นประโยชน์ และผลการวิจัยยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพ์ผกา โพธิจันทร์ และคณะ (2564)

ได้วิจัยเรื่อง การบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 3 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

แนวทางการบริหารกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 พบว่ามี 4 ด้าน ประกอบด้วย

2.1 ด้านบริการและสวัสดิการนักเรียน สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการประชุมชี้แจงร่วมกับครู มีการวางแผนร่วมกัน มีการจัดทำแผนในการดำเนินงาน มีการกำหนดปฏิทินการดำเนินงาน มีการดำเนินงานตามปฏิทินที่วางแผนไว้ มีการจัดทำคู่มือการดำเนินงานการบริการและสวัสดิการนักเรียน มีการจัดทำแผนเผชิญเหตุสถานศึกษา มีการซักซ้อมการเผชิญเหตุภายในสถานศึกษา ดำเนินการคัดกรองเพื่อช่วยเหลือนักเรียน มีการจัดบริการด้านอนามัยนักเรียน มีการทำประกันอุบัติเหตุให้นักเรียน มีการตรวจสอบสุขภาพนักเรียนประจำปี มีการประสานงานกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลในการให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพให้กับครูและนักเรียน จัดอบรมบรรเทาสาธารณภัย จัดบริการแนะแนวในสถานศึกษา มีการให้ข้อมูลการศึกษาต่อนักเรียน มีการจัดบริการห้องสมุด มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ มีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอทุนพิเศษ มีการจัดสรรกองทุนปันสุขเพื่อช่วยเหลือนักเรียน และมีการจัดสรรทุนจากหน่วยงานต่าง ๆ ให้นักเรียนอย่างทั่วถึง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการให้บริการและสวัสดิการแก่นักเรียนมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการดำรงชีวิตในโรงเรียน โดยครอบคลุมการแนะแนว ทุนการศึกษา สุขภาพอนามัย การทดสอบเพื่อแนะแนว อาหาร การรับส่งนักเรียน และการดูแล ติดตามอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษามีการเน้นการจัดบริการเหล่านี้ให้นักเรียนอย่างหลากหลายและสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข รวมถึงส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การบริการทางวิชาการ ห้องสมุด สุขภาพ และความปลอดภัย สอดคล้องกับแนวคิดของ ทริปปี้ (Tripp, 1970; อ้างถึงใน สุรพัชร เกตุรัตน์, 2561) ที่กล่าวว่า การให้บริการและสวัสดิการแก่นักเรียนเป็นสำคัญ มีการกี่ยวโยงได้แก่ บริการด้านแนะแนว บริการด้านทุนการศึกษา บริการด้านสุขภาพอนามัย บริการด้านการทดสอบเพื่อการแนะแนว บริการด้านอาหาร บริการด้านจดหมายและไปรษณีย์ บริการด้านการเรียนรักษาดินแดน และการขอผ่อนผันการเข้ารับราชการทหาร บริการด้านการรับส่งนักเรียน และบริการด้านเกี่ยวกับศิษย์เก่า และผลการวิจัยยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อิตาแก้ว แสงสุทธิ และจิรวัฒน์ วรณโรจน์ (2565) ได้วิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารกิจการนักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 พบว่า ผู้บริหารและครูได้ร่วมกันจัดประชุมเพื่อวางแผนงานด้านบริการและสวัสดิการนักเรียน โดยการจัดอบรมให้ความรู้แก่ครูผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ส่งเสริมการประชุมเพื่อวางแผนบริการด้านสุขภาพในโรงเรียน พร้อมทั้งติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การจัดสวัสดิการนักเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้ยังมีการจัดหาบุคลากรที่มีความรู้ด้านอนามัยประจำห้องพยาบาล หรือจัดส่งครูไปอบรมเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพเบื้องต้น และเชิญวิทยากรจากภายนอกหรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในพื้นที่ มาให้ความรู้และตรวจสอบสุขภาพนักเรียนเป็นประจำทุกปี

2.2 ด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการร่วมประชุม ทำความเข้าใจ และวางแผนการดำเนินงานร่วมกับคณะครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีการเยี่ยมบ้านนักเรียนครบทุกคน ภาคเรียนละ 1 ครั้ง มีการคัดกรองนักเรียน มีการจำแนกกลุ่มของนักเรียน แบ่งนักเรียนกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา มีการคัดกรองนักเรียนยากจน มีการนำข้อมูลนักเรียนเข้าสู่ระบบจัดเก็บข้อมูลนักเรียนรายบุคคล มีการจัดทำข้อมูลให้ชัดเจนและนำไปใช้ในการช่วยเหลือนักเรียน มีการจัดลำดับความต้องการความช่วยเหลือของนักเรียน มีระบบในการกำกับ ติดตาม และดูแลนักเรียน มีการป้องกัน แก้ไขปัญหา พัฒนาและส่งเสริมนักเรียน มีการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการศึกษา มีการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านวิชาการ มีการส่งต่อนักเรียนกลุ่มที่มีปัญหา มีการสร้างเครือข่ายในการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่นอกเหนือจากที่โรงเรียนสามารถทำได้ มีการสร้างเครือข่ายครูที่ทำหน้าที่นักจิตวิทยาประจำสถานศึกษา มีการจัดอบรมให้ความรู้เรื่องการให้คำปรึกษากับครูและมีการส่งเสริมในการประกวดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับเขตพื้นที่ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีระบบ และมีขั้นตอนชัดเจน โดยใช้วิธีการและเครื่องมือที่มีมาตรฐานและคุณภาพ มีหลักฐานการดำเนินงานที่สามารถตรวจสอบได้ มีการนำข้อมูลนักเรียนเข้าสู่ระบบจัดเก็บข้อมูลนักเรียนรายบุคคล มีการจัดกระทำข้อมูลที่ชัดเจน ครูประจำชั้นและครูที่

ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินการ และมีการประสานงานร่วมกับบุคลากรทุกฝ่ายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อให้การช่วยเหลือนักเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีการกำกับ ติดตาม และดูแลนักเรียนอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับแนวคิดของ นัฏพันธ์ ดิศเจริญ (2565) ที่กล่าวว่า การดำเนินงานด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผู้บริหารควรมีกระบวนการส่งเสริมป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาของนักเรียนอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ มีการประสานงาน ประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูและผู้เกี่ยวข้อง ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ด้วยวิธีการและเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพมีขั้นตอนชัดเจน มีคุณภาพ มีคุณภาพ มีมาตรฐานและมีหลักฐานการดำเนินงานสามารถตรวจสอบได้ และผลการวิจัยยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชณู แสนสุข และคณะ (2566) ได้วิจัยเรื่องแนวทางการบริหารกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 พบว่า การสร้างความเข้าใจในกรอบการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ผู้ปกครองรับทราบและมีส่วนร่วม รวมถึงการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชน โดยจัดให้มีการประชุมผู้ปกครองในรูปแบบการประชุมชั้นเรียน อย่างน้อย 1 ถึง 2 ครั้งต่อภาคเรียน พร้อมทั้งเชิญหน่วยงานภายนอกมาให้ความรู้และคำปรึกษาเบื้องต้น เพื่อช่วยในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเด็กที่มีความเสี่ยง ครูได้รับการอบรมเพื่อดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในแต่ละขั้นตอน มีการเยี่ยมบ้านนักเรียน เก็บข้อมูลนักเรียนรายบุคคล การจัดจำแนกกลุ่มนักเรียน และการจัดทำข้อมูลสารสนเทศที่ชัดเจน

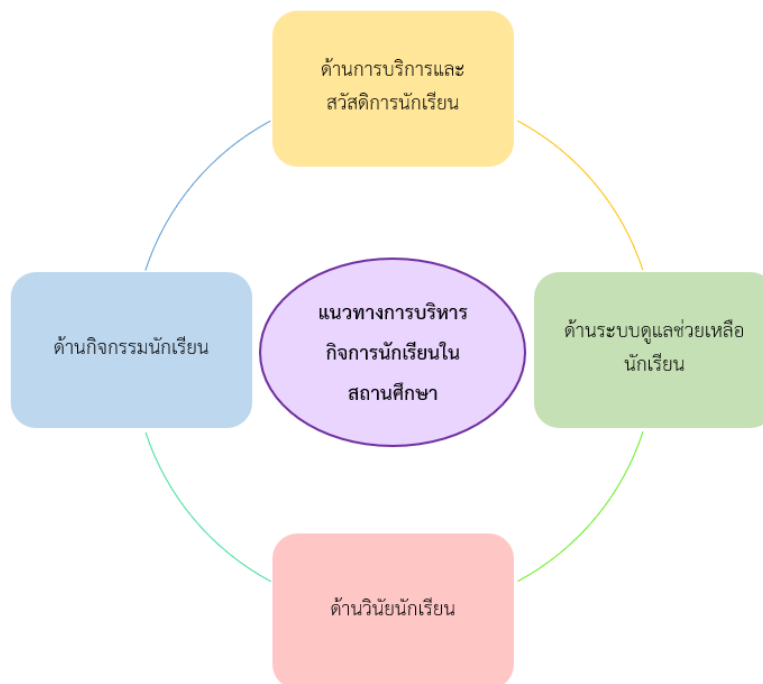
2.3 ด้านวินัยนักเรียน สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสนใจกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มีการวางระบบ การดำเนินงานร่วมกัน มีการวางนโยบายที่ชัดเจน มีการกำหนดคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน มีการกำหนดระเบียบร่วมกัน และจัดทำคู่มือเกี่ยวกับระเบียบวินัย กฎ ระเบียบสถานศึกษา มีการประชุมชี้แจงผู้ปกครองเรื่องการกำหนดระเบียบวินัยนักเรียน มีการสร้างความตระหนักเรื่องระเบียบวินัยกับครูและนักเรียน มีการสำรวจนักเรียนที่มีภาวะเสี่ยง มีการจัดโครงการอบรมเสริมสร้างภูมิคุ้มกัน ป้องกันภัยจากยาเสพติดและภัยคุกคามทุกรูปแบบ มีการจัดกิจกรรมพัฒนา และปลูกฝังระเบียบวินัย มีการใช้ระบบสถานศึกษาในการขับเคลื่อนระเบียบวินัย มีการกำหนดกำหนดพื้นที่ดูแลให้นักเรียนรักษาความสะอาด มีการจัดครูเป็นผู้ควบคุมวินัยและการทำงานของนักเรียน มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริม ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน มีการจัดกิจกรรมอบรมและเข้าร่วมการประกวดกิจกรรมลูกเสือ มีการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกเพื่อดำเนินการ แก้ไขปัญหาวินัยนักเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะงานวินัยนักเรียนต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู และหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยผู้บริหารมีการแต่งตั้งบุคลากรที่รับผิดชอบงานวินัยนักเรียน จัดทำแผนงาน ป้องกัน แก้ไข และส่งเสริมวินัยตามระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษา มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริม ปลูกฝังวินัย คุณธรรม จริยธรรมให้กับนักเรียน คณะครู นักเรียน และชุมชนควรร่วมมือกันกำหนดระเบียบที่เหมาะสมและสอดคล้องกับกฎของทางราชการ นอกจากนี้ ผู้บริหารและครูเป็นแบบอย่างที่ดี พร้อมส่งเสริมกิจกรรมที่พัฒนานิสัยที่ดีของนักเรียนและป้องกัน พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม สอดคล้องกับแนวคิดของ วิวัฒน์ ตูจางค์ และคณะ (2562) ที่กล่าวว่า การเสริมสร้างวินัยนักเรียน ผู้ที่จะขับเคลื่อนให้งานดังกล่าวบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องศึกษาระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการรักษาวินัยของนักเรียน ร่วมกับคณะครู นักเรียน และผู้แทนของชุมชนฝ่ายต่าง ๆ ให้มีส่วนร่วม ในการกำหนดระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษาให้สอดคล้องเหมาะสมโดยไม่ขัดแนวทางปฏิบัติตาม ระเบียบแบบแผนของทางราชการ อีกทั้งทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาและประสานงานต่าง ๆ ทั้งสถานศึกษาและชุมชนให้ ช่วยกันอบรมนักเรียน กระตุ้นให้ครูร่วมมือกันส่งเสริมการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการขัดเกลานิสัยของนักเรียน ให้เป็นคนดี โดยผู้บริหารสถานศึกษาและครูเองต้องเป็น แบบอย่างที่ดีในด้านการประพฤติตน มีการประชุม ปรึกษาหารือ เพื่อป้องกัน แก้ไขพฤติกรรม ของนักเรียนให้เป็นคนดีทั้งในสภาวะปัจจุบันและอนาคตสืบไป และผลการวิจัยยังสอดคล้องกับ งานวิจัยของ วิลาวัลย์ แสงประเสริฐ และธีระพงศ์ บุศรากุล (2563) ได้วิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนของ โรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่า ผู้บริหารได้ส่งเสริม และพัฒนานักเรียนให้มีวินัย คุณธรรม และจริยธรรม โดยเน้นการพัฒนาสังคม การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ การยกย่อง และให้กำลังใจนักเรียนที่มีความประพฤติดี เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับคนอื่นได้ นอกจากนี้ยังมีการศึกษาปัญหาพฤติกรรมของ นักเรียน และระเบียบหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวินัยนักเรียน เพื่อนำมาวางแผนการปกครองนักเรียน รวมถึงการติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงงานด้านวินัยของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ในด้านการบริหารผู้บริหารสถานศึกษาได้นำหลัก

ธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ได้แก่ นิติธรรม คุณธรรม การมีส่วนร่วม ความรับผิดชอบ ความคุ้มค่า และความโปร่งใสในการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ

2.4 ด้านกิจกรรมนักเรียน สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการประชุมวางแผนร่วมกับครู ผู้ปกครอง นักเรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีการกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายของกิจกรรม มีการจัดทำคู่มือการจัดกิจกรรมนักเรียนในสถานศึกษา มีการดำเนินงานที่เป็นระบบ มีการจัดกิจกรรมที่ตอบสนองต่อความสนใจ และความต้องการของนักเรียนอย่างหลากหลาย มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียน มีความสุข ความรู้ ความสามารถ มีการจัดกิจกรรมที่แสดงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ มีการจัดกิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ มีการจัดกิจกรรมเสริมอาชีพ มีการเชิญวิทยากรท้องถิ่นมาให้ความรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับนักเรียน มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย โดยมีการเลือกตั้งสถานนักเรียน มีการสร้างความเข้มแข็งของสถานนักเรียน และต่อยอดส่งเข้าประกวดในงานศิลปหัตถกรรม มีการส่งเสริมวงดนตรีในสถานศึกษา มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีการจัดกิจกรรมสอนธรรมศึกษาหรืออิสลามศึกษา มีการส่งเสริมให้นักเรียนได้รับรางวัลจากการเข้าร่วมกิจกรรม มีการประชาสัมพันธ์ที่หลากหลาย มีการวัดผล ประเมินผล และสรุปผลกิจกรรม นำข้อปรับปรุงมาใช้ในการจัดกิจกรรมถัดไป ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารกิจกรรมนักเรียนในสถานศึกษามีความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และความสนใจของผู้เรียน โดยเน้นพัฒนาทักษะชีวิต ทักษะสารสนเทศและเทคโนโลยี ทักษะการเป็นผู้นำ และการทำงานร่วมกัน เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 รวมทั้งผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายของกิจกรรม มีการกำหนดครูผู้รับผิดชอบกิจกรรม มีการจัดทำคู่มือการจัดกิจกรรมนักเรียนในสถานศึกษาที่ชัดเจน มีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายสอดคล้องกับ ความสนใจของผู้เรียน มีการนิเทศ ติดตามผล และประเมินอย่างต่อเนื่อง มีการประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพและสมรรถนะในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ สอดคล้องกับแนวคิดของ ภัทรสุดา พิชัยกัลป์ และคณะ (2566) ที่กล่าวว่า การบริหารกิจกรรมนักเรียนเป็นกระบวนการที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพ และทักษะที่จำเป็นเพื่อเตรียมพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัยในปัจจุบัน โดยกิจกรรมเหล่านี้เกี่ยวข้องกับโดยตรงกับผู้เรียน มีความสอดคล้องกับการพัฒนาทักษะที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 ซึ่งประกอบด้วยทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี รวมถึงทักษะชีวิตและการประกอบอาชีพ ทั้งหมดนี้อยู่ภายนอกกรอบของการเรียนการสอนในห้องเรียน การจัดการกิจกรรมนักเรียนต้องมีแบบแผนที่ชัดเจน มีเป้าหมายที่สอดคล้องกับความถนัดและความสนใจของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลทั้งในด้านอารมณ์ ความรู้สึก ความสามารถ และสติปัญญา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรส่งเสริม สนับสนุน พัฒนา และปรับปรุงกิจกรรมนักเรียนให้เหมาะสมกับยุคสมัยและตอบโจทย์ความต้องการและความสามารถของผู้เรียน ทั้งนี้การดำเนินงานดังกล่าวมีเป้าหมายเพื่อผลิตบุคคลที่มีศักยภาพ มีทักษะ และมีสมรรถนะในการพัฒนาชุมชน สังคม และประเทศชาติอย่างมีประสิทธิภาพ และผลการวิจัยยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ตฤณ จุณณวัตต์ และคณะ (2566) ได้วิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนของกลุ่มโรงเรียนร่วมจิต-ผาเลือด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาได้ดำเนินการสร้างความเข้าใจ และกำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมร่วมกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งแต่งตั้งผู้รับผิดชอบกิจกรรมในแต่ละส่วน มีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย สอดคล้องกับความต้องการและความสามารถของนักเรียน และมีการประเมินความพึงพอใจของโครงการให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งหมดได้รับทราบ จากนั้นจึงร่วมกันวิเคราะห์ผลที่ได้ เพื่อนำมาปรับปรุงและแก้ไขในภายภาคหน้า พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์กิจกรรมทุกช่องทางให้ทุกคนได้รับทราบ

องค์ความรู้ใหม่

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษา เรื่อง แนวทางการบริหารกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 สามารถสรุปเป็นองค์ความรู้ใหม่ ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่

แนวทางการบริหารกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 สามารถนำแนวคิดทฤษฎีการบริหารแบบระบบ (Systems Theory) ตามแนวคิดทฤษฎีของลูเนนเบิร์ก และ ออร์นสไตน์ (Lunenburg & Ornstein, 2012) มาประยุกต์ใช้ในการวางแผนการบริหารงานกิจการนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ นั่นคือเน้นการพิจารณาสถานศึกษาเป็นระบบที่ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยต่าง ๆ ซึ่งทำงานเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ โดยการบริหารจัดการดังกล่าวจะมุ่งเน้นให้เกิดการประสานงานระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา ประกอบด้วย ด้านการบริการและสวัสดิการนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาควรมุ่งเน้น การให้บริการที่ครอบคลุมถึงการสนับสนุนทางด้านสุขภาพ โภชนาการ และความปลอดภัย รวมถึงการจัดการเรื่องทุนการศึกษา อุปกรณ์การเรียน และบริการอื่น ๆ ที่ช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การดูแลและช่วยเหลือนักเรียนเป็นระบบที่สำคัญในการเฝ้าระวังและช่วยแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นกับนักเรียน ตั้งแต่ปัญหาด้านการเรียน การปรับตัวในสังคม ไปจนถึงปัญหาทางด้านสุขภาพจิตและอารมณ์ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีการจัดทำแผนการดูแลนักเรียนรายบุคคล มีการติดตามประเมินผลและให้ความช่วยเหลือ ในเชิงรุก ด้านวินัยนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีส่งเสริมการมีพฤติกรรมที่ดี และป้องกันการกระทำที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน ระบบการวินัยควรมีการกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติที่ชัดเจน ครอบคลุมถึงการป้องกัน การแทรกแซง และการลงโทษที่เหมาะสม ด้านกิจกรรมนักเรียน กิจกรรมนักเรียนเป็นส่วนที่ช่วยเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนในด้านต่าง ๆ เช่น ความเป็นผู้นำ ความรับผิดชอบ และการทำงานเป็นทีม ซึ่งเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับการใช้ชีวิตในสังคม ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนให้มีกิจกรรมที่หลากหลายรองรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ทั้งในด้านการเรียนรู้ ศิลปะ กีฬา และการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ นอกจากนี้การบริหารกิจการนักเรียนในสถานศึกษาควรประสานความร่วมมือกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งในและนอกสถานศึกษาตั้งแต่การวางแผน การดำเนินงาน และการประเมินผล เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

สรุปผลการวิจัย

ระดับการบริหารกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านกิจกรรมนักเรียน ด้านบริการและสวัสดิการนักเรียน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านวินัยนักเรียน

ผลแนวทางการบริหารกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ผู้วิจัยสรุปได้ 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการบริการและสวัสดิการนักเรียน ควรมีการประชุมและวางแผนร่วมกับครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ รวมถึงจัดทำคู่มือการดำเนินงาน กำหนดปฏิทินการดำเนินงาน และดำเนินการ ตามแผนอย่างมีประสิทธิภาพ มีการ คัดกรองนักเรียน การให้บริการด้านอนามัยและประกันอุบัติเหตุ รวมถึงการตรวจสอบสุขภาพประจำปี นอกจากนี้ยังควรมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกเพื่อจัดสรรทุนการศึกษาและสนับสนุนต่าง ๆ 2) ด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผู้บริหารควรร่วมมือกับครูในการวางแผนและติดตามนักเรียน เป็นรายบุคคล จัดทำข้อมูลที่ชัดเจนเพื่อใช้ในการคัดกรองและช่วยเหลือนักเรียน โดยมีระบบติดตามและส่งเสริม อย่างต่อเนื่อง 3) ด้านวินัยนักเรียน ควรมีการกำหนดระเบียบและกฎของสถานศึกษาอย่างชัดเจน พร้อมทั้งส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน ผ่านกิจกรรมที่สร้างสรรค์ มีการประสานงานกับผู้ปกครองและหน่วยงานภายนอกในการแก้ไขปัญหาวินัย 4) ด้านกิจกรรมนักเรียน ควรมีการวางแผนและจัดกิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการของนักเรียน ส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีการเลือกตั้งสภานักเรียน และพัฒนากิจกรรมให้มีความหลากหลาย รวมถึงประเมินผลเพื่อนำมาปรับปรุงการดำเนินงานต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ด้านวินัยนักเรียน มีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับสุดท้าย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีนโยบายการจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านความรับผิดชอบต่อสังคม มีค่าน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีการกำหนดนโยบายการจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมที่ชัดเจน มีการส่งเสริมและอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมที่หลากหลาย เพื่อเป็นการส่งเสริมความรับผิดชอบและวินัยของนักเรียน

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า แนวทางการบริหารกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ประกอบด้วย ด้านบริการและสวัสดิการนักเรียน ด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านวินัยนักเรียน และด้านกิจกรรมนักเรียน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการสนับสนุนให้ครูมีการบริหารกิจการนักเรียนในสถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปได้อย่างมีคุณภาพ และประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

1.3 สถานศึกษาควรนำปัญหาและแนวทางการบริหารกิจการนักเรียน ไปเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา และผู้บริหารควรศึกษาข้อมูลที่หลากหลายและเหมาะสม เพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในการพัฒนาสถานศึกษา รวมทั้งสร้างบรรยากาศในการทำงานในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการบริหารงานร่วมกัน และส่งเสริมการใช้แนวทางการบริหารกิจการนักเรียนในสถานศึกษาเพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะด้านการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาสภาพการบริหารกิจการนักเรียนในด้านวินัยนักเรียน

2.2 ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับการบริหารกิจการนักเรียนในสถานศึกษา และมีแนวทางที่เป็นประโยชน์และเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

2.3 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). *มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ.2561*. กรุงเทพฯ: 21 เซ็นจูรี.
- ชัยเดช อารีศิริไพศาล. (2562). การบริหารกิจการนักเรียนที่มีคุณภาพ. ใน *การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 3 “GRADUATE SCHOOL CONFERENCE 2019” 15 พฤษภาคม 2562* (น. 248-256). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2564). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. (พิมพ์ครั้งที่ 15). กรุงเทพฯ: อมรการพิมพ์.
- ตฤณ จุณณวัฒน์, วจี ปัญญาโส และ สุมิตรา โรจนนิตติ. (2566). แนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนของกลุ่มโรงเรียนร่วมจิต-ผาเลือด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2. *วารสารการบริหารและสังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 6(5), 229-240.
- ธิดาแก้ว แสงสุทธิ และจิรวัดณ์ วรณโรจน์. (2565). แนวทางการบริหารกิจการนักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5. *Journal of Buddhist Education and Research*, 8(1), 313-323.
- ณัฐพันธ์ ดิศเจริญ. (2565). ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน. *Journal of Modern Learning Development*, 7(3), 321-335.
- พิมพ์ผกา โพธิจันทร์, นิพนธ์ วรรณเวช และ สาโรจน์ เผ่าวงศากุล. (2564). การบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 6(11), 79-92.
- ภัทรสุดา พิทยกัลป์, ภาณุพัฒน์ บุตรดีไชย และ วิชิต ลือยศ. (2566). การบริหารกิจกรรมเสริมหลักสูตรและกิจกรรมนักเรียนเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียน. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี*, 13(2), 106-112.
- รัชณู แสนสุข, วจี ปัญญาโส และ สุมิตรา โรจนนิตติ. (2566). แนวทางการบริหารกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1. *วารสารการบริหารจัดการและนวัตกรรมท้องถิ่น*, 5(8), 141-155.
- วิลาวัลย์ แสงประเสริฐ และธีระพงศ์ บุศรากุล. (2563). แนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. *วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*, 10(3), 112-125.
- วิวัฒน์ ตูจันงค์, สาริศา เจนเขว่า และ สุนทร โคตรบรรเทา. (2562). การสร้างวินัยในสถานศึกษา. ใน *การประชุมวิชาการระดับชาติ วิทยาลัยนครราชสีมา ครั้งที่ 6 ประจำปี พ.ศ.2562 “สังคมผู้สูงวัย โอกาสและความท้าทายของอุดมศึกษา” 30 มีนาคม 2562* (น. 609-618). นครราชสีมา: วิทยาลัยนครราชสีมา.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1. (2567). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567*. ฉะเชิงเทรา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). *มาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ.2560* (ปรับปรุง 2562). กรุงเทพฯ: สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย.
- สุรพัชร เกตุรัตน์. (2561). *การบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ราชบุรี*. (ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of Psychological Testing*. (5th ed.). New York: Harper & Row.
- Krejcie, R.V. & Morgan, D.W. (1970). *Determining Sample Size for Research Activities*. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Likert, R. (1967). *The Method of Constructing and Attitude Scale, Reading*. *Attitude Theory and Measurement*. (4th ed.). New York: McGraw Hill.

Lunenburg, F. C. & Ornstein, A. C. (2012). *Educational Administration: Concepts and Practices*. (4th ed.). Belmont: Wadsworth Cengage Learning.